

AKI HÓDÍTÓ JAKABOT MEGHÓDÍTOTTA

Ne higgyetek azoknak, akik kis népnek tartanak minket. Országunk kétharmadát elcsatolták, népességünk fogy, de tudományban, művészetben, sportban ma is óriások vagyunk. Történelmünk pedig hatszáz éven át alakította Európa sorsát.

Nyomkeresőként nincs nehéz dolgunk: bármerre fordulunk a világban, híres magyarokra bukkanunk. Eddig kiderítettük, hogy Amerika a mi Szent Imrénk nevét viseli, az angol királyok ősanja, Skóciai Szent Margit és a legnagyobb német aszszonynak nevezett Szent Erzsébet Árpád-házi királyleány volt.

Ebben a történetben Spanyolországba vezetnek a nyomok. Tudtátok, hogy a spanyolok legtiszteltebb királynéja magyar volt? Violant d'Hongria, azaz Árpád-házi Jolánta a legnagyobb spanyol király, Hódító Jakab hitvese és tíz gyermekének anyja.

Spanyolország akkoriban még nem létezett, mint ahogy Németország, Olaszország vagy Franciaország sem. Miközben a Magyar Királyság Szent István (1000) óta egységes és erős állam volt, Európa mai legnagyobb országai helyén még évszázadokon át csak kisebb fejedelemségek, tartománygrófságok, városállamok versengtek.

Az Ibériai-félsziget, az ókori Hispánia déli részét a mórok (arabok) uralták, északi részén frank hercegségek, kiskirályságok alakultak. Ezek közül az egyiknek, Aragóniának a királya, I. Jakab Hódító (*el Conquistador*) néven vonult be a történelembe, mert jelentős tartományokat hódított vissza a móroktól.

Az ő felesége lett Árpád-házi Jolán, II. András magyar király és Courtenay Jolán konstantinápolyi császári hercegnő egyetlen gyermeke.

II. András királynak három felesége és hat gyermeke volt. Keresd meg decemberi mesémben, ki volt Jolán két leghíresebb féltestvére.

A kis magyar királyleány, magyarul Jolán, görögösen Jolánta 1219 körül született Esztergom várában. Nyelveket, zenét tanult, a kor szokásaival ellentétben olvasott, és remekül sakkozott. Nevéhez fűződik az első magyar női sportvetélkedő. Lejegyezték, hogy egy közrendű lánnyal futott versenyt – becsületesen. A hercegnő vesztett, a lány drága selymet kapott jutalmul a győzelemért.

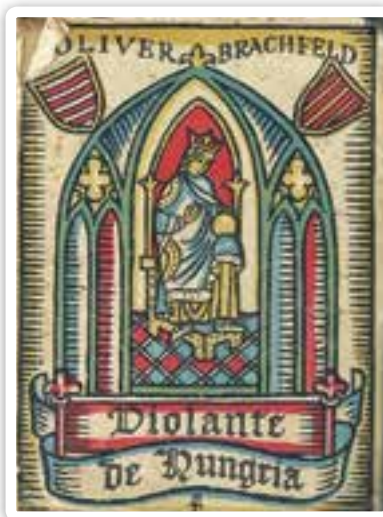
Házasságáról apja és a pápa döntött.

A menyasszony – anélkül, hogy akár egyszer is találkozott volna leendő férjével – 1235 nyarán indult el új házája felé temérdek kincs, valamint a pécsi püspök, a szepesi gróf, nemesek, kato-

nák, szolgák egész hadának kíséretében.

Akkoriban Spanyolhon 46 napi járőföldre volt Magyarországtól. Jolántát útközben érte apja halálhíre. Az esküvőt 1235 decemberében a barcelonai katedrálisban Bertalan pécsi püspök celebrálta.

Jolánta, spanyolos neve szerint Violant d'Hongria meghódította Hódító Jakab szí-

A Jolánta életéről szóló könyv címlapja

vét, de meg a spanyolokét is. Sokkal több volt, mint amennyit a kor elvárt tőle: nemcsak előkelő származású, gazdag és termékeny (tíz utódot szült a királynak), hanem okos és művelt, népének sorsát szíven viselő, építő és adakozó uralkodó.

Violant d'Hongria

Ebben a tanévben meséltem már két magyar királyleányról, akik kiragyogtak idegen környezetükből bölcsességükkel, műveltségükkel, jóságukkal. Kik ők?

Hamar beilleszkedett új hazájába. A kíséretébe tartozó kézművesek hatása érezhető az aragóniai kézművességen és kelmészövésen, a magyar vitézek az arabok elleni harcokban tűntek ki.

Maga a királyné a csataterre is elkísérte férjét. Gyermekei közül nem egy katonai sátorban született. A király az ország ügyeit megtanácskozta bölcs feleségével. Amikor 1238-ban Valencia tartományból kiűzték az arabokat, Jolánta is részt vett a béketárgyaláson, és maga is aláírta a szerződést.

Ettől kezdve Valencia tartomány keresztény királysággá alakult, és Jolánta korábbi címei (Aragónia és Mallorca királynéja, Barcelona, Urgel és Montpellier grófnéja) mellé megkapta a Valencia első királynéja rangot is. Férjével együtt ő az alapítója Castellón de la Plana városnak.

Hűen ápolta nővére, Árpád-házi Szent Erzsébet emlékét, a tarragonai katedrálisban oltárt emeltetett a tiszteletére.

1251-ben halt meg. Végrendelete szerint kincseit kolostorok, zár-

dák, hűséges magyar udvarnépe és a szegények között osztották szét. Ezer nincstelen ruhát, harmincezer éhező ennyivalót kapott Jolánta vagyonából.

Tíz gyermeke közül többen az európai történelem meghatározó szereplőivé váltak: Jolán Kasztília királynéja, Péter Aragónia királya, Jakab Mallorca királya, Izabella Franciaország királynéja, Sancho Toledo érseke, Sancha beteggondozó apáca, akit az egyház boldoggá avatott.

Megható az a végtelen szeretet és tisztelet, amellyel a spanyolok őrzik magyar királynőjük emlékét. Életéről ballada született. Útcákat, tereket neveztek el róla. Castellón de la Planában szobrot, színes mozaikot, emléktáblát avattak a tiszteletére. Róla szól az évente megtartott 9 napos Magdaléna ünnep körmenettel, koszorúzással és jelképes királynőválasztással. Ma sincs nagyobb megtiszteltetés egy fiatal lány számára Castellónban, mint egy évig királynő lenni – Violant d'Hongria emlékére.

Csak meg ne kérdezzék a spanyolok, mi hogyan emlékezünk rá...

Zsigmond Emese

Árpád-házi Jolánta királyné síremléke a vallbonai kolostorban

Év végén!
3 díjat!
sorsolunk ki

A megfejtéseket honlapunkon közöljük:
www.napsugar.ro/megfejtések.php